

Xung đột bảo hộ chỉ dẫn địa lý và nhãn hiệu trong Hiệp định TPP và những vấn đề đặt ra với Việt Nam

Lê Thị Thu Hà*

Đại học Ngoại thương, 91 Chùa Láng, Láng Thượng, Đống Đa, Hà Nội, Việt Nam

Nhận ngày 25 tháng 3 năm 2016

Chỉnh sửa ngày 6 tháng 5 năm 2016; Chấp nhận đăng ngày 24 tháng 6 năm 2016

Tóm tắt: Xung đột bảo hộ chỉ dẫn địa lý và nhãn hiệu luôn là chủ đề quan tâm trong quá trình đàm phán và thực thi các Điều ước quốc tế về sở hữu trí tuệ. Bài viết phân tích việc giải quyết xung đột này trong Hiệp định TPP, so sánh tương quan với các hiệp định thương mại tự do song phương và với hệ thống pháp luật của một thành viên, đưa ra một số vấn đề cho Việt Nam khi thực thi Hiệp định này.

Từ khóa: TPP, sở hữu trí tuệ, chỉ dẫn địa lý, nhãn hiệu, xung đột chỉ dẫn địa lý và nhãn hiệu.

1. Mở đầu

Giải quyết xung đột chỉ dẫn địa lý và nhãn hiệu lần đầu tiên được đưa ra trong Hiệp định về các khía cạnh liên quan đến thương mại của quyền sở hữu trí tuệ năm 1995 (Hiệp định TRIPs). Khi các tranh luận về thực thi các điều khoản này của TRIPs vẫn còn tiếp diễn, đàm phán Doha vẫn rơi vào bế tắc¹ thì trong các hiệp định thương mại gần đây, mối quan hệ giữa chỉ dẫn địa lý và nhãn hiệu này được đặc biệt chú ý và đã có những thay đổi căn bản so với TRIPs. TPP là hiệp định thương mại tự do đa phương lớn nhất, tham vọng nhất và gây tranh cãi nhiều nhất mà các nước đã đạt được trong 20 năm qua kể từ vòng đàm phán Uruguay. Các quy định về sở hữu trí tuệ nói chung và chỉ dẫn địa lý nói riêng đã vượt xa những quy định đơn giản ban đầu trong chương X² về sở hữu trí tuệ của Hiệp định TPP. Bài viết sẽ phân tích vấn đề xung đột chỉ dẫn địa lý và nhãn hiệu theo Hiệp định TRIPs và TPP, so sánh tương quan với các hiệp định thương mại tự do song phương và với hệ thống pháp luật của một số nước, đưa ra một số kiến nghị cho Việt Nam khi thực thi Hiệp định TPP.

2. Nhãn hiệu và chỉ dẫn địa lý trong Hiệp định TRIPs

Hiệp định TRIPs là hiệp định đa biên đầu tiên thuộc hệ thống các hiệp định của WTO đề

*ĐT.: 84-912211178

Email: ha.le@ftu.edu.vn

¹Xem thêm : Chương trình nghị sự Phát triển Doha (DDA) của WTO, bao gồm 19 chủ đề liên quan thương mại. Doha đã trải qua nhiều vòng đàm phán từ năm 2000 và nảy sinh bất đồng giữa các nước đang phát triển, dẫn đầu là Ấn Độ và Brazil với các nước phát triển gồm Mỹ và EU. Sau khi Ấn Độ từ chối phê chuẩn Hiệp định tạo thuận lợi thương mại (TFA) của WTO vào tháng 7 năm 2014, Doha chính thức rơi vào bế tắc.

²Xem Chapter 10, Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement, tại: <http://www.mfat.govt.nz/downloads/trade-agreement/transpacific/main-agreement.pdf> (truy cập ngày 28/10/2015).